

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP-4100-07-01/2012

Nr ewid. 35/2012/P12047/KGP

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2011 roku budżetu państwa w części 64 Główny Urząd Miar

Warszawa maj 2012 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2011 roku
budżetu państwa w części 64 Główny Urząd Miar**

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

/ - /

Andrzej Otrębski

Zatwierdzam:

Marian Cichosz

/ - /

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 15 maja 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	6
Ocena ogólna.....	6
Sprawozdawczość.....	7
Uwagi końcowe i wnioski	7
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI.....	8
Księgi rachunkowe.....	8
Budżet państwa.....	8
Wydatki budżetu środków europejskich	13
Inne ustalenia kontroli	14
Ustalenia innych kontroli.....	14
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI.....	16
Protokół.....	16
Wystąpienie pokontrolne.....	16

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 64 – Główny Urząd Miar². Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania ustawy budżetowej na rok 2011³ oraz wydanie opinii o prawidłowości rozliczenia finansowego budżetu w tej części.

Kontrola została przeprowadzona w Głównym Urzędzie Miar i obejmowała okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2011 r. a także okres planowania i rozliczenia budżetu na 2011 r. Kontrola przeprowadzona została od dnia 14 lutego do dnia 2 kwietnia 2012 r., zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem głównym i III stopnia części budżetowej 64 Główny Urząd Miar jest Prezes GUM. W 2011 r. w części 64 było 12 dysponentów III stopnia (Prezes GUM oraz 9 Dyrektorów Okręgowych Urzędów Miar⁵ – organów nadzorowanych przez Prezesa GUM, zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach⁶ i 2 Dyrektorów Okręgowych Urzędów Probierczych⁷ – organów podległych Prezesowi GUM, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania organów i urzędów administracji probierczej⁸, wydanym na podstawie ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. Prawo probiercze⁹).

Struktura administracji miar¹⁰ w Polsce jest trzystopniowa i składa się z Centrali GUM w Warszawie (siedziba), 9 Okręgowych Urzędów Miar¹¹ oraz 58 Obwodowych Urzędów

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dalej także: Urząd lub GUM.

³ Ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 150).

⁴ Por. <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

⁵ Dalej OUM.

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 ze zm.

⁷ Dalej OUP.

⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 47.

⁹ Dz. U. Nr 55, poz. 249 ze zm. Od dnia 7 listopada 2011 r. obowiązuje ustawa z dnia 1 kwietnia 2011 r. Prawo probiercze (Dz. U. Nr 92, poz. 529).

¹⁰ Komórki organizacyjne GUM zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym GUM oraz Okręgowe i Obwodowe Urzędy Miar.

¹¹ Z siedzibami w: Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu).

Miar¹². Administrację probierzczą¹³ w Polsce stanowiły 2 Okręgowe Urzędy Probiercze (w Warszawie i Krakowie), podporządkowane GUM, którym podlegało dziesięć Obwodowych Urzędów Probierczych¹⁴.

Aktem prawnym o podstawowym znaczeniu dla pozyskiwania dochodów budżetowych w części 64 jest rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 października 2004 r. w sprawie opłat za czynności urzędowe wykonywane przez organy administracji miar i podległe im urzędy¹⁵, zmienione rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2005 r.¹⁶ – wydane na podstawie ustawy Prawo o miarach.

Wysokość opłat pobieranych przez organy administracji probierczej reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie wysokości opłat za czynności organów i urzędów administracji probierczej oraz trybu ich pobierania¹⁷, zmienione rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 sierpnia 2005 r.¹⁸ – wydane na podstawie ustawy Prawo probiercze.

Doboru spraw do kontroli w GUM dokonano w oparciu o dobór losowy w zakresie badania dowodów księgowych i dobór celowy w odniesieniu do badania próby wydatków, wybierając operacje znaczące pod względem wartości.

¹² Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 19 marca 2010 r. w sprawie zniesienia niektórych obwodowych urzędów miar oraz określenia obszaru działania i siedzib okręgowych i obwodowych urzędów miar (Dz. U. Nr 56, poz. 341). Obwodowe Urzędy Miar są jednostkami budżetowymi.

¹³ Komórki organizacyjne GUM oraz Okręgowe i Obwodowe Urzędy Probiercze, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym GUM.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 września 2003 r. w sprawie określenia obszaru działania i siedzib okręgowych i obwodowych urzędów probierczych (Dz. U. Nr 177, poz. 1728). Obwodowe Urzędy Probiercze są jednostkami budżetowymi. Niniejsze rozporządzenie utraciło moc z dniem 9 lutego 2012 r. w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie określenia obszaru działania i siedzib okręgowych urzędów probierczych (Dz. U. z 2012 r., poz. 93). Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie utworzenia wydziałów zamiejscowych okręgowych urzędów probierczych (Dz. U. z 2012, poz. 127), z mocą obowiązującą od dnia 18 lutego 2012 r., zostały utworzone wydziały zamiejscowe OUP w Warszawie (4 wydziały: w Gdańsku, Bydgoszczy, Białymstoku, Łodzi) i OUP w Krakowie (4 wydziały: w Poznaniu, Wrocławiu, Chorzowie, Częstochowie).

¹⁵ Dz. U. Nr 229, poz. 2309 ze zm.

¹⁶ Dz. U. Nr 182, poz. 1530.

¹⁷ Dz. U. Nr 81, poz. 883 ze zm.

¹⁸ Dz. U. Nr 160, poz. 1347.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2011 r. w części 64 - Główny Urząd Miar¹⁹.

NIK ocenia pozytywnie realizację planu dochodów budżetowych przez GUM. Również pozytywnie NIK ocenia rzetelność planowania oraz celowość i gospodarność wydatkowania środków budżetowych przez GUM.

Prezes Urzędu prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu, tj. według zasad określonych w art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁰.

Dochody budżetu państwa zrealizowane w 2011 r. w części 64 Główny Urząd Miar wyniosły 69 020,3 tys. zł, czyli 99,99% dochodów zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2011 (69 027 tys. zł).

Wydatki budżetowe poniesione przez Urząd w 2011 r. wyniosły 126 942,3 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach (127 346,6 tys. zł).

Badaniem objęto wydatki na kwotę 3 851,3 tys. zł, tj. 43% zrealizowanych w 2011 r. wydatków podlegających badaniu²¹ w części 64 (8 882 tys. zł). W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydatki budżetu środków europejskich były dokonywane zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie w ramach realizacji projektów Europejskiego Programu Badań w Metrologii (EMRP).

Wykonany został wniosek NIK, sformułowany po kontroli wykonania w 2010 r. budżetu państwa w części 64 – GUM.

¹⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa NIK stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z zastrzeżeniami, negatywna. Por. <http://www.nik.gov.pl/plik/id,3665.pdf>.

²⁰ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

²¹ Za populację (zbiór wydatków) objętą badaniem przyjęto dokumenty/zapisy wyłącznie będące fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiące podstawę płatności oraz odpowiadające tym dokumentom zapisy księgowe. Ze zbioru wyłączono dokumenty/zapisy dotyczące wynagrodzeń osobowych wynikających ze stosunku pracy wraz z pochodnymi. Ponadto, wyłączone zostały zapisy księgowe dotyczące transakcji o małej wartości (poniżej 50 zł). Poddany badaniu zbiór wydatków stanowiły wydatki majątkowe i wydatki bieżące (pozapłacowe).

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez GUM łączne sprawozdania budżetowe: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa części 64 za rok 2011, Rb-28-programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków UE i innych oraz sprawozdania za IV kwartał 2011 r.: Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Sprawozdania roczne Rb-27, Rb-28 i Rb-N były korygowane przez GUM w dniu 23 marca 2012 r.²² Korekta w sprawozdaniu Rb-28 dotyczyła zwiększenia kwoty zobowiązań o 29,5 tys. zł w rozdziale 75007, m.in. z powodu wyrównania wypłat wynagrodzeń dla pracowników przebywających na urlopie wychowawczym lub ojcowskim oraz dla pracownika zatrudnionego na zastępstwo, a także otrzymania faktur dotyczących 2011 r. (przez OUM w Gdańsku i Katowicach oraz OUP w Warszawie).

Korekta w sprawozdaniu Rb-27 i Rb-N dotyczyła zmian kwot należności o 1,2 tys. zł w rozdziale 75007. Przyczyną korekty był błąd polegający na niewykazaniu – przez OUP w Warszawie – należności, której termin płatności minął 30 grudnia jako należności wymagalnej.

Badane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.

Uwagi końcowe i wnioski

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych.

²² Już po wysłaniu wystąpienia pokontrolnego (19 kwietnia 2012 r.) do NIK wpłynęła informacja z GUM (pismo z dnia 25 kwietnia 2012 r. znak BB-032-629/EM/2012) o złożeniu kolejnej korekty sprawozdania Rb-28 w dniu 23 kwietnia 2012 r., zwiększającej zobowiązania za 2011 r. o kwotę 7,2 tys. zł. Według pisma Dyrektora Okręgowego Urzędu Miar w Warszawie (z dnia 17 kwietnia 2012 r. znak OUM 1-WK-032-884-21/12) korekta sprawozdania była konieczna, ponieważ w dniu 23 marca 2012 r. wpłynęła do OUM w Warszawie faktura dotycząca rozliczenia mediów za ubiegły rok.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych, poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych, system rachunkowości i kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, funkcjonowanie mechanizmów kontroli zarządczej oraz systemu księgowości komputerowej. Powyższą ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego, obejmującego zbiór 91 102 pozycji zaewidencjonowanych w dziennikach GUM, odzwierciedlających operacje finansowe na kwotę 389 729,2 tys. zł, oraz badania próby 126 zapisów księgowych, dotyczących wydatków budżetowych Centrali GUM (rozdział 75001) na kwotę 3 851,3 tys. zł, wylosowanej metodą monetarną²³ z populacji 5481 dowodów/zapisów księgowych na kwotę 8 882,0 tys. zł.

NIK stwierdza, że zapisy księgowe odpowiadały prawidłowo zaewidencjonowanym dowodom księgowym. Dowody/zapisy księgowe spełniały wymogi formalne dotyczące poprawności dowodu, kompletności i poprawności w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji, kompletności i poprawności formalnej zapisu/dowodu w księgach rachunkowych. Były prawidłowe pod względem wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach i w podziałkach klasyfikacji budżetowej oraz potwierdzały terminowe regulowanie zobowiązań.

Budżet państwa

Dochody

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 1 do Informacji.

NIK ocenia pozytywnie realizację planu dochodów budżetowych przez GUM. W ustawie budżetowej na rok 2011 ustalono dochody budżetowe dla części 64 w wysokości 69 027 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 69 020,3 tys. zł, tj. na poziomie 99,99% planu. W porównaniu do 2010 r. odnotowano poprawę w realizacji planu (94,3%), przy czym dochody wykonane w 2011 r. były niższe o 1 378,7 tys. zł (o 1,96%) od dochodów uzyskanych w 2010 r. (70 399 tys. zł). Wynikało to głównie ze spadku liczby i masy badanych i oznaczanych sztuk wyrobów z metali szlachetnych przez Okręgowe Urzędy Probiercze oraz kryzysu w branży jubilerskiej. Dysponenci III stopnia, tj. Okręgowe Urzędy

²³ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

Miar i Okręgowe Urzędy Probiercze (rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej), zrealizowali dochody w łącznej kwocie 58 494,2 tys. zł (100,7% planu dla rozdziału 75007). Centrala (rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej) wykonała planowane dochody w wysokości 10 456,4 tys. zł (91,8% planu dla rozdziału 75001). Pozostała kwota dochodów (69,6 tys. zł) była uzyskana z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych (rozdział 75093 Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych).

Największy udział w strukturze dochodów (73,1%) stanowiły opłaty z wykonywanej legalizacji przyrządów pomiarowych oraz badania i cechowania wyrobów z metali szlachetnych, osiągnięte w §0690 Wpływy z różnych opłat (50 485 tys. zł).

Zgodnie z założeniami przyjętymi do budżetu państwa w kontroli w 2011 r. nie były badane dochody w części 64 – GUM.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 5 728,3 tys. zł²⁴, w tym zaległości netto – 5 728,1 tys. zł. Zaległości netto były wyższe od stanu na koniec 2010 r. (4 579,7 tys. zł) o 25%. Przyczyną wzrostu zaległości było nieuiszczanie opłat przez klientów za czynności urzędowe wykonywane przez organy administracji miar i podległe im urzędy. Zaległości przedawnione (niewyegzekwowane) nie wystąpiły. Nie dokonywano odraczania terminu płatności, umarzania i rozkładania na raty należności budżetu państwa. Windykację prowadzono prawidłowo.

Wydatki

Dane dotyczące wydatków budżetowych zaprezentowano w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do Informacji.

NIK ocenia pozytywnie rzetelność planowania oraz legalność, celowość i gospodarność wydatkowania środków budżetowych przez GUM. W ustawie budżetowej na rok 2011 ustalono wydatki w części 64 w wysokości 126 631 tys. zł.

W ciągu roku zostały one zwiększone środkami z rezerwy celowej²⁵ o 715,6 tys. zł do ostatecznej wysokości 127 346,6 tys. zł. Wykonanie wydatków wyniosło 126 942,3 tys. zł,

²⁴ W tym nadpłaty 7,9 tys. zł.

²⁵ Na podstawie 4 decyzji Ministra Finansów: z części 83, dział 758, rozdział 75818, §4810, poz. 60 decyzją z dnia 12 lipca 2011 r. (687 tys. zł) - Pismo znak FS5-4135-15A/3344/KCO/2011, z części 83, dział 758, rozdział 75818, §4810, poz. 20 decyzją z dnia 8 września 2011 r. (12,5 tys. zł) - Pismo znak FS5-4135-

tj. 99,7% planu po zmianach i 100,8% wydatków zrealizowanych w roku 2010 (125 916 tys. zł). W porównaniu do 2010 r. wydatki były wyższe o 1 026,3 tys. zł. Ministerstwo Finansów przekazało w 2011 r. na rachunek dysponenta części 64 Główny Urząd Miar środki w wysokości 127 346,6 tys. zł. Niewykorzystane środki w wysokości 404,3 tys. zł (0,3% środków przekazanych) zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa²⁶. Niewykorzystanie w pełni środków przekazanych przez MF, głównie na wynagrodzenia, wynikało z nieobsadzenia wszystkich etatów w GUM w 2011 r. (w tym specjalistycznych stanowisk ds. kas rejestrujących) z powodu przedłużającej się procedury naboru.

Wydatki w części 64 zostały zrealizowane w 2 działach: w dziale 750 Administracja publiczna (rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej – 33 355,8 tys. zł i rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej – 93 585 tys. zł²⁷) oraz w dziale 752 Obrona narodowa (rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne – 1,5 tys. zł).

W strukturze rodzajowej wydatków części 64 dominowały wydatki bieżące (121 777,2 tys. zł) – 96%. Wydatki majątkowe stanowiły 3,6% (4 630,9 tys. zł), a świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,4% (532,8 tys. zł). W strukturze wydatków bieżących największą pozycję (54,7%) stanowiły wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej w wysokości 66 618,8 tys. zł (§4020). Kwota wydatków na „utrzymanie”²⁸ wyniosła 14 154,8 tys. zł, tj. 11,2% zrealizowanych wydatków bieżących. W stosunku do 2010 r. wydatki bieżące zmalały o 0,2%, tj. o 265 tys. zł. Największe kwotowo wydatki majątkowe (4 201,9 tys. zł) wykonane zostały w § 6060 (Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych). Dotyczyły głównie zakupu aparatury badawczej i kontrolno-pomiarowej w celu ulepszenia stanowisk pomiarowych. Świadczenia na rzecz osób fizycznych wynikały z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

55/64/522/CZK/2011, z części 83, dział 758, rozdział 75818, §4810, poz. 20 decyzją z dnia 13 października 2011 r. (1 tys. zł) - Pismo znak FS-4135-75/739/CZK/2011, z części 83, dział 758, rozdział 75818, §4810, poz. 8 decyzją z dnia 18 listopada 2011 r. (15 tys. zł) - Pismo znak IP6/4135/2BP/144/ZIQ/11/PHMJ/10107.

²⁶ Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

²⁷ Z tego: 81 989,5 tys. zł – 64% OUM i 11 595,5 tys. zł – 9% OUP.

²⁸ §4210 Zakup materiałów i wyposażenia, §4260 Zakup energii, §4270 Zakup usług remontowych, §4340 Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych, §4370 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej, §4480 Podatek od nieruchomości, §4500 Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, §4510 Opłaty na rzecz budżetu państwa, §4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki najwyższe kwotowo, stanowiące ponad 75% wydatków w części 64 zostały wykonane w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej rozdziałów 75001 i 75007: §4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników (11 817 tys. zł), §4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej (66 619 tys. zł), §4110 Składki na ubezpieczenia społeczne (12 033 tys. zł), §4210 Zakup materiałów i wyposażenia (5 047 tys. zł), §4260 Zakup energii (3 217 tys. zł), §4270 Zakup usług remontowych (3 177 tys. zł), §4300 Zakup usług pozostałych (3 252 tys. zł).

Środki z rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, na realizację nowego zadania polegającego na badaniu kas rejestrujących, nałożonego ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy Prawo o miarach²⁹, sfinansowanie dodatków służby cywilnej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi dla nowo mianowanych urzędników, realizację projektu EMRP JRP IND02 EMINDA³⁰ ze środków budżetu Unii Europejskiej.

W wyniku przeniesień wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej na podstawie art. 171 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, dokonano jednoczesnego zwiększenia i zmniejszenia wydatków na kwotę łączną 2 877,6 tys. zł w dziale 750 (w rozdziałach 75001 i 75007). Na przeniesienia wydatków majątkowych dysponent części 64 uzyskał zgodę Ministra Finansów.

Badaniem szczegółowym objęto 43% (3 851,3 tys. zł) podlegających badaniu wydatków zrealizowanych w części 64 (8 882,0 tys. zł). Próba do badania (126 pozycji wydatków) została dobrana metodą monetarną³¹. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli nie zgłasza uwag do celowości zakupów, przestrzegania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³², terminowości zapłaty za dostarczone towary i usługi, zabezpieczenia środków finansowych na zakupy, celowości planowania środków na wydatki bieżące, stosowanych procedur w zakresie finansowania jednostek podległych.

Wykonanie wydatków majątkowych w stosunku do planu po zmianach (4 641,4 tys. zł) wyniosło 4 630,9 tys. zł (§6050 – 380,2 tys. zł, §6060 – 4 201,9 tys. zł, §6580

²⁹ Dz. U. Nr 64, poz. 332.

³⁰ Europejski Program Badań w Metrologii.

³¹ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

³² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

– 48,8 tys. zł), tj. 99,8%. Zarówno w Centrali GUM, jak i w OUM i w OUP, zrealizowano wszystkie zadania spośród zaplanowanych: w Centrali – 27, w OUM – 45, a w OUP – 13. Efektem wydatków inwestycyjnych i wydatków na zakupy inwestycyjne były zakupy rzeczowe sprzętu komputerowego i specjalistycznych urządzeń oraz modernizacja pomieszczeń laboratoryjnych w celu zapewnienia właściwych warunków dla wykonywania pomiarów, a także remont części składowych budynku siedziby GUM.

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do Informacji.

Łączne wydatki na wynagrodzenia (z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w części 64 wyniosły 83 779 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego wyniosło 4 275 zł i w porównaniu do 2010 r. (4 206 zł) wzrosło o 1,6% (m.in. w związku z wypłatami odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych). Jednak należy zwrócić uwagę, że w ciągu roku 2011 zaplanowane środki na wynagrodzenia zostały zmniejszone o kwotę 2 280,3 tys. zł (w tym na dodatkowe wynagrodzenie roczne o 1 219 tys. zł) m.in. w wyniku ich przeniesienia na wydatki majątkowe oraz wydatki bieżące. Wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska w GUM (Prezesa i dwóch Wiceprezesów) zostały ustalone na poziomie grudnia 2008 r. – zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z art. 3 ust. 2f ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe³³ (wprowadzonego do tej regulacji przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej³⁴).

Przeciętne zatrudnienie wyniosło 1 633 osoby w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Było niższe od planowanego zatrudnienia po zmianach (1 719 osób) o 86 osób, tj. o 5%. Nieosiągnięcie w 2011 r. wielkości zatrudnienia ujętej w planie wynikało z: reorganizacji polegającej na przekształceniu kilku komórek organizacyjnych. W wyniku zmian związanych z reorganizacją Urzędu oraz racjonalizacją zatrudnienia, część pracowników otrzymała wypowiedzenie stosunku pracy. Do czasu przeprowadzenia przeglądu zatrudnienia zostało wstrzymane zatrudnienie nowych pracowników. Pozostałe różnice w zatrudnieniu wynikają z ruchów kadrowych związanych z odejściem pracowników na rentę, emeryturę, śmiercią pracownika. Do stanu zatrudnienia nie są wliczane osoby przebywające na urloпах wychowawczych, bezpłatnych oraz zasiłkach rehabilitacyjnych. Dla osób z tej grupy

³³ Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 430 ze zm.

³⁴ Dz. U. Nr 238, poz. 1578 ze zm.

konieczne jest utworzenie rezerwy etatowej, ponieważ pracownik korzystający z wymienionych absencji w każdej chwili ma prawo powrotu na wcześniej zajmowane stanowisko, a pracodawca zobligowany jest niezwłocznie go przyjąć. Brak pełnej planowanej obsady wynikał też z przedłużającej się procedury naboru pracowników. W porównaniu do 2010 r. (1 652 osoby) nastąpił spadek przeciętnego zatrudnienia o 19 osób, czyli o 1,2%.

Dysponent części 64 zrealizował obowiązek wynikający z ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych³⁵. Wydatki na opłaty abonamentowe RTV zostały zaplanowane (26,7 tys. zł). Opłaty wniesiono w wysokości 23,8 tys. zł, za 324 odbiorniki radiofoniczne i 31 odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Na koniec 2011 r. zobowiązania ogółem w części 64 wynosiły 6 896,3 tys. zł³⁶ i były wyższe o 1% od ich stanu na koniec 2010 r. (6 744,9 tys. zł). Najwyższa kwota zobowiązań (5 389,7 tys. zł – 78,2%) wystąpiła w §4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne. Zobowiązania wymagalne³⁷ oraz przeterminowane nie wystąpiły.

Wydatki budżetu środków europejskich

Dane odnośnie wydatków budżetu środków europejskich przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 4 do Informacji.

Wydatki budżetu środków europejskich były dokonywane zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie w ramach realizacji projektów Europejskiego Programu Badań w Metrologii (EMRP).

W roku 2011 dysponent części 64 uczestniczył w realizacji 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej – IND02 EMINDA „Electromagnetic Characterization of Materials for Industrial Applications up to Microwave Frequencies”, na podstawie Aneksu III-FORM A „ACCESSION TO THE JRP-CONTRACT”, podpisanego w dniu 21 lipca 2011 r. przez Prezesa GUM. Prezes GUM został upoważniony do reprezentowania Ministra Gospodarki we wszystkich czynnościach związanych z realizacją projektów w ramach Europejskiego Programu Badań w Metrologii (EMRP). Sumaryczny udział dla Ministerstwa Gospodarki został określony na lata 2011–2013 na kwotę 29 913,60 euro³⁸. Środki w wysokości

³⁵ Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.

³⁶ Przedstawiona kwota uwzględnia dokumenty otrzymane z GUM w dniu 25 kwietnia 2012 r., świadczące o dokonanej korekcie sprawozdania Rb-28 zwiększającej zobowiązania za 2011 r. o 7,2 tys. zł.

³⁷ Wynikające z odrębnych ustaw oraz prawomocnych orzeczeń sądów lub ostatecznych decyzji administracyjnych oraz uznane za bezsporne przez właściwą jednostkę sektora finansów publicznych, będącą dłużnikiem.

³⁸ Planowana wysokość kosztów w euro została określona dla każdego z uczestników w zestawieniu z dnia 26 maja 2011 r. „EMRP A169 Call 2010-Joint Research Project”.

17 948,16 euro wpłynęły w dniu 25 listopada 2011 r. na rachunek „Inne środki pochodzące z budżetu UE niepodlegające zwrotowi” w ramach projektu GUM „Electromagnetic Characterization of Materials for Industrial Applications up to Microwave Frequencies” (EMRP JRP IND02 EMINDA)³⁹. Minister Finansów decyzją nr IP6/4135/2BP/144/ZIQ/11/PHMJ/10107 z dnia 18 listopada 2011 r. zwiększył wydatki części 64 w §4421 Zagraniczne podróże służbowe o 15 tys. zł⁴⁰, na wniosek Prezesa GUM z października 2011 r. Środki zostały wykorzystane w wysokości 10,8 tys. zł, tj. 71%. Dokładne oszacowanie planowanej kwoty wydatków na zagraniczne podróże służbowe nie było możliwe, gdyż część wydatków była w euro.

Inne ustalenia kontroli

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, nadzór i kontrola nad całością gospodarki finansowej była sprawowana prawidłowo. Dokonywano wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz stosowano właściwe procedury dla jednostek podległych. NIK pozytywnie ocenia realizację przez GUM wniosku po kontroli wykonania w 2010 r. budżetu państwa w części 64 GUM, polegającego na wdrożeniu pisemnych procedur wewnętrznych dotyczących wykonywania zadań określonych dla Biura Rozwiązań Systemowych w regulaminie organizacyjnym. W celu usprawnienia prac Biura Rozwiązań Systemowych związanych z gromadzeniem i analizą danych z zakresu administracji miar i probierczej, analizą obszarów działania okręgowych i obwodowych urzędów miar i probierczych oraz przedstawianiem wniosków, analizowaniem i sporządzaniem zbiorczej informacji na podstawie zebranych sprawozdań, Prezes GUM wydał decyzję z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia polityki GUM w zakresie koordynowania zbierania informacji w celu udokumentowania funkcjonowania kontroli zarządczej.

Ustalenia innych kontroli

W 2011 r. w GUM zostały przeprowadzone cztery kontrole przez jednostki zewnętrzne: Ministerstwo Gospodarki (na temat realizacji przez GUM zadania w zakresie wdrożenia badań kas rejestrujących), Archiwum Akt Nowych, Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w m.st. Warszawie (na temat oceny narażeń zawodowych pracownika),

³⁹ Zgodnie z informacją przekazaną Prezesowi GUM przez Podsekretarza Stanu w MF w piśmie z dnia 25 lipca 2010 r., środki te zaliczane są do kategorii tzw. „innych środków”, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 6 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., w związku z tym środki te powinny być przekazywane za pośrednictwem budżetu państwa.

⁴⁰ Środkami z części 83, dział 758, rozdział 75818, §4810, poz. 8.

Państwowa Agencja Atomistyki (na temat stanu ochrony radiologicznej). Kontrole Ministerstwa Gospodarki i Państwowej Agencji Atomistyki nie wykazały nieprawidłowości. Zalecenia zostały wydane przez Archiwum Akt Nowych i Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny. Archiwum Akt Nowych zaleciło uporządkowanie wskazanej dokumentacji o charakterze akt archiwalnych (ustalenie wartości archiwalnej, wydzielenie, przygotowanie do przekazania do AAN, uzupełnienie o informacje o zbrakowaniu dokumentów) oraz zamontowanie drzwi antywłamaniowych i dodatkowych regałów w pomieszczeniach archiwum. Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny zalecił przeprowadzenie pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na wybranych stanowiskach pracy, przedstawienie oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego występowanie w miejscu pracy szkodliwych czynników chemicznych. Według stanu realizacji zaleceń na dzień 1 marca 2012 r. wykonano zalecenia dotyczące przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz ustawienia dodatkowych regałów w pomieszczeniach archiwum i umieszczenia na nich dokumentacji. Pozostałe zalecenia były w trakcie realizacji, zgodnie ze wskazanymi terminami ich wykonania.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli został podpisany, bez zastrzeżeń, przez Prezesa GUM w dniu 2 kwietnia 2012 r.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Prezesa Głównego Urzędu Miar w dniu 19 kwietnia 2012 r. Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych. W odpowiedzi Prezesa GUM na wystąpienie pokontrolne, przekazanej w dniu 27 kwietnia 2012 r., wyrażona została satysfakcja z uzyskanych ocen wykonania budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 64 – GUM	70 399	69 027	69 020	98,0	99,99
1.	Dział 750 Administracja publiczna	70 399	69 027	69 020	98,0	99,99
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	10 243	10 911	10 456	102,1	95,8
1.1.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	5 500	5 855	5 583	101,5	95,4
1.1.2.	§ 0830 Wpływy z usług	4 629	5 024	4 754	102,7	94,6
1.2.	Rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej, w tym:	60 156	58 071	58 494	97,2	100,7
1.2.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	47 207	45 295	44 832	95,0	99,0
1.2.2.	§ 0830 Wpływy z usług	12 507	12 451	13 193	105,5	106,0
1.3.	Rozdział 75093 Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	-	45	70	-	155,6
1.3.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	-	45	70	-	155,6

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach				Wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		tys. zł				%		
	Ogółem część 64 GUM, w tym:	125 916	126 631	127 347	126 942	100,8	100,3	99,7
1.	Dział 750 Administracja publiczna	125 915	126 629	127 345	126 941	100,8	100,3	99,7
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	33 299	34 173	33 749	33 356	100,2	97,6	98,8
1.1.1.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	17 643	17 762	17 537	17 506	99,2	98,6	99,8
1.2.	Rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelny i centralnym organom administracji rządowej, w tym:	92 616	92 456	93 596	93 585	101,1	101,2	99,99
1.2.1.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	48 388	48 705	49 113	49 113	101,5	100,8	100,0
2.	Dział 752 Obrona narodowa	1	2	2	1	100,0	50,0	50,0
2.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	1	2	2	1	100,0	50,0	50,0
2.1.2.	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	1	2	2	1	100,0	50,0	50,0

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010			Wykonanie 2011			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70**	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70**	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 64 Główny Urząd Miar, w tym:	1652	83 383	4 206	1 633	83 779	4 275	101,6
	wg statusu zatrudnienia* w tym:							
	01	270	12 486	3 854	265	12 235	3 847	99,8
	02	3	388	10 783	3	389	10 806	100,2
	03	1379	70 467	4 258	1 365	71 155	4 344	102,0
	10	0	42					
1.	Dział 750 Administracja publiczna	1 652	83 383	4 206	1 633	83 779	4 275	101,6
	Rozdział 75001 Urzędy naczelnym i centralnym organów administracji rządowej	350	20 806	4 953	341	20 594	5 033	101,6
1.1.	wg statusu zatrudnienia, w tym:							
	01	43	1 598	3 097	42	1 530	3 036	98,0
	02	3	388	10 783	3	389	10 806	100,2
	03	304	18 778	5 147	296	18 675	5 258	102,2
	10	0	42					
1.2.	Rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	1 302	62 577	4 005	1 292	63 185	4 075	101,8
	wg statusu zatrudnienia, w tym:							
	01	227	10 888	3 997	223	10 705	4 000	100,1
	03	1 075	51 689	4 007	1 069	52 480	4 091	102,1

*Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

**Zgodnie z przepisami rozdziału 12 § 20 pkt 11 rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych i dodatkowe wynagrodzenie roczne.

Załącznik nr 4**Wydatki budżetu środków europejskich**

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	0	0	15,0	10,8	-	-	72
1.	Dział 750 Administracja Publiczna	0	0	15,0	10,8	-	-	72
1.1.	Program operacyjny (EMRP JRP IND 02 EMINDA)	0	0	15,0	10,8	-	-	72

Załącznik nr 5**Kalkulacja oceny końcowej część 64 Główny Urząd Miar**

Oceny wykonania budżetu części 64 Główny Urząd Miar dokonano stosując kryteria⁴¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2011 roku⁴².

Dochody : 69 020,3 tys. zł

Wydatki (wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich):
126 942,3 tys. zł

Łączna kwota G : 195 962,6 tys. zł

Waga dochodów w łącznej kwocie $Wd = D : G$ (0,3522)

Waga wydatków w łącznej kwocie $Ww = W : G$ (0,6478)

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy $Wk = 5 \times 0,3522 + 5 \times 0,6478 = 5$

Ocena końcowa: pozytywna.

⁴¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁴² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik nr 6

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Gospodarki
8. Minister Finansów
9. Minister Gospodarki
10. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
11. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
12. Prezes Głównego Urzędu Miar.